

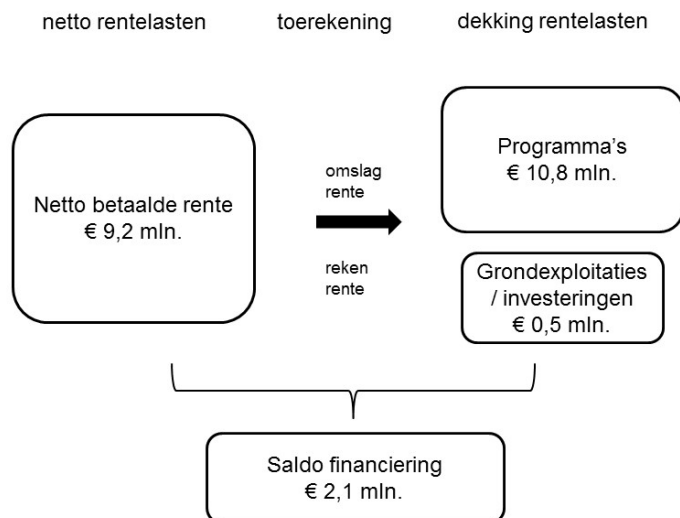
Programmabegroting 2018-2021

vastgesteld 8/11/17

gemeente
gouda

De uitwerking naar de overige onderdelen kan schematisch als volgt worden weergegeven:

In 2018 is er een positief saldo op de financieringsfunctie omdat er meer rente wordt toegerekend aan producten en investeringen dan er per saldo aan rente aan de bank wordt betaald. Ook hiervoor stelt het BBV kaders waaraan wordt voldaan.

4.4.4 Risicobeheer

Een belangrijk onderdeel binnen de financieringsfunctie is risicobeheersing. Dit in de wet FIDO voorgeschreven onderdeel, geeft inzicht in het risicoprofiel van de gemeente Gouda.

De beheersing van de volgende risico's wordt toegelicht:

- renterisico
- kredietrisico
- koersrisico
- liquiditeitsrisico
- kredietrisico

4.4.4.1 Renterisico op kortlopende schuld

Een belangrijk uitgangspunt is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van de gemeente. Om de omvang van de korte financiering te begrenzen, is in de wet FIDO de kasgeldlimiet opgenomen. De limiet is bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, met een minimum van € 0,3 miljoen. Het is hierbij niet toegestaan meer dan twee kwartalen achtereenvolgend de kasgeldlimiet te overschrijden.

Kasgeldlimiet

Bedragen * € 1.000 grondslag is omvang begroting per 1-1-2017	rekening 2016 ultimo	begroting 2017 gemiddeld	begroting 2018 1e kwartaal	begroting 2018 2e kwartaal	begroting 2018 3e kwartaal	begroting 2018 4e kwartaal
begrotingstotaal	242.161	260.000	247.000	247.000	247.000	247.000
norm (%)	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
kasgeldlimiet	20.584	22.100	21.000	21.000	21.000	21.000
gemiddelde kortlopende schuld (negatief betekent schuld, positief betekent tegoed)	-7.501	3.250	-4.000	-5.000	-6.000	-8.700
ruimte (+) / overschrijding (-)	+28.085	+18.850	+17.000	+16.000	+15.000	+12.300

Bovenstaande tabel toont aan dat de gemeente Gouda de renterisico's op korte schuld beheerst binnen de daarvoor gestelde wettelijke kaders.

4.4.4.2 Renterisico op langlopende schuld

Ook het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten bij lange financiering is een belangrijk uitgangspunt. De renterisiconorm uit de wet FIDO bepaalt dat een gemeente elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal mag aflossen met een minimum van € 2,5 miljoen. Doel van de norm is dat gemeenten de renterisico's over de jaren spreiden.

Onderstaand de renterisico's met betrekking tot de vaste schuld.

Renterisiconorm

Bedragen * € 1.000 grondslag: omvang begroting per 1-1-2017	2018	2019	2020	2021
Begrotingstotaal	247.000	245.000	244.000	242.000
norm (%)	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	49.400	49.000	48.800	48.400
Aflossingsverplichtingen op vaste schuld	23.926	14.559	15.305	20.754
Ruimte (+) / overschrijding (-)	+25.474	+34.441	+33.495	+27.646

Bovenstaande tabel geeft aan dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente Gouda in de periode 2018 tot en met 2021 ruim binnen de wettelijk gestelde normen blijft.

Voor de treasury is de 20%-renterisico-norm een belangrijk kader op basis waarvan afwegingen worden gemaakt op het gebied van volume, looptijd en termijnen van renteherzieningen van aan te trekken langlopende geldeningen.

4.4.4.3 Kredietrisico op verstrekte geldeningen en overige uitzettingen

De gemeenteraad heeft als algemeen uitgangspunt vastgesteld dat alleen leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Andere uitzettingen zijn op grond van de Wet Fido niet toegestaan. Eventuele overtollige financiering mag uitsluitend nog worden belegd bij banken die voldoen aan de juiste kredietwaardigheid, de Rijksoverheid of medeoverheden.

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartij bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldeningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Onderstaand een overzicht van de kredietrisico's:

Bedragen * € 1.000	rekening 2016	begroting 2017	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021
Publieke taak							
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	145	142	92	81	72	62	51
Leningen aan woningbouwverenigingen	0	0	0	0	0	0	0
Prudent beheer							
Financiële instellingen (rating A en hoger)	2.827	2.827	16	16	16	16	16
Semioverheidsinstellingen	11.940	14.025	8.875	5.325	0	0	0
Overige toegestane instellingen	6.923	5.811	8.737	9.872	9.138	10.279	12.716
Niet toegestane instellingen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	21.835	22.805	17.720	15.294	9.226	10.357	12.783

De in het verleden ter belegging van overliquiditeit aangekochte obligaties ING zijn in 2017 verkocht. Deze waren verantwoord onder 'financiële instellingen'.

De uitzetting aan de 'semioverheidsinstellingen' betreft een kasgeldfaciliteit aan het Bedrijfschap Regio Gouda ter financiering van het project Gouwe Park. Door de kavelverkoop zal deze faciliteit naar verwachting eind 2019 zijn afgelost.

Het verloop in de uitzettingen bij 'overige toegestane instellingen' betreft met name de ontwikkeling van het financieringsarrangement Westergouwe. Het risico hiervan is door het vestigen van hypothecaire zekerheden afgedekt.

4.4.4.4 Koersrisico

De in ING-obligaties belegde overliquiditeit (nominaal € 2,8 miljoen), zijn in 2017 verkocht. Als gevolg van deze verkoop is het koersrisico op verstrekte gelden nihil.

4.4.4.5 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat er onvoldoende middelen zijn om aan directe verplichtingen te voldoen. Het saldo- en liquiditeitenbeheer wordt ondersteund door een liquiditeitsplanning met een horizon van ongeveer twee jaar, die permanent wordt onderhouden. Dat vindt onder andere plaats door middel van periodieke informatie-uitwisseling tussen projectleiders, budgethouders, consultants en de treasurer. De informatie-uitwisseling heeft met name betrekking op het liquiditeitsverloop van de projecten, de grondexploitaties en de overige investeringen.

Op basis van voorspellingen van de in- en uitgaande geldstromen kan Treasury tijdig actie ondernemen om tekorten aan te vullen en overschotten uit te zetten. De liquiditeitsplanning wordt ook ingezet als hulpmiddel om de renterisico's te bepalen, het dagelijks saldo te beheren en de liquiditeitsrisico's te beheersen.

4.4.5 Leningenportefeuille

De afgelopen jaren is de bewustwording rond schuldposities van overheden sterk toegenomen. Ook het college heeft het beperken van de schuldpositie als belangrijke opgave benoemd, waarbij een schuldenplafond van € 330 miljoen is overeengekomen.

De VNG heeft normen afgegeven voor een aanvaardbare omvang van de schuldpositie (netto schuldquote), die weliswaar geen status van wet- of regelgeving kennen, maar die landelijk wel breed aanvaard en gebruikt worden om te benchmarken. Een schuldquote tussen de 0 en 90% is normaal; de gemeente Gouda heeft een schuldquote die de komende jaren hoger is dan 90%, waardoor schuldreductie een aandachtspunt blijft.

Op basis van het verwachte verloop van de reserves en voorzieningen, grondexploitaties, investeringen en uitzettingen is een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van het vreemd vermogen dat de komende jaren benodigd wordt.

4.4.5.1 Financieringsbehoefte

Onderstaande tabel maakt de ontwikkelingen in de omvang van de opgenomen gelden (inclusief de financieringsbehoefte) zichtbaar en toont ook de invloed daarvan op de gemiddelde te betalen rente.

De mutaties die onder renterisico op vaste schuld vermeld zijn, zijn in deze tabel verwerkt.

Mutaties in opgenomen gelden (o/g) (bedragen x € 1.000)

Bedragen * € 1.000		Bedrag	Gemiddelde rente
Verwachte stand per 1 januari 2018		286.469	3,53%
Reguliere aflossingen	-	23.926	3,81%
Algehele aflossingen (contractueel)	-		
Nieuwe leningen in 2018	+	22.500	1,75%
Verwachte stand per 31 december 2018		285.043	3,34%

Voor 2018 bedraagt de verwachte omvang van aan te trekken langlopende financieringsmiddelen € 22,5 miljoen. De schuldpositie bedraagt eind 2018 naar verwachting plus/minus € 285 miljoen.

4.4.5.2 Meerjarige ontwikkeling van de schuldpositie

Op basis van de eerdere politieke besluitvorming is het verwachte toekomstige verloop benaderd van de reserves en voorzieningen, de grondexploitaties en het investeringsniveau. Dit leidt tot de volgende inschatting van ontwikkeling van de leningenportefeuille: